

En och samma föreställning

Eva Björklund

Det har varit mycket om Kuba nu. Under hela hösten och några månader in på 2015 har Kuba förekommit ovanligt ofta i svenska medier. Under september – november var det Ebola-krisen och de colombianska fredsförhandlingarna i Havanna som bidrog till att landets namn ofta förekom, faktiskt utan de vanliga negativa anspelningarna. De var ju svåra att pressa in i dessa sammanhang.

Men sedan kom 17 december. Vi som läst New York Times (se Kuba 4.14) blev ju inte tagna på sängen. NYTs exceptionella serie med 6 stora ledarartiklar under hösten – i huvudsak ignorerade i svenska medier – hade förberett marken. De uppmanade president Obama att ge upp USAs 50-åriga Kubablockad och återupprätta de diplomatiska förbindelser som USA ensidigt bröt 1961 inför sin invasion i Grisbukten – hade förberett marken. Huvudskälet var att USAs isolering i sin världsdelen på grund av Kubapolitiken. Den gamla ”bakgården” hade samlat sig med Kuba och enhälligt krävt ett slut på blockaden.

Och den 17 december tillkännagav de båda presidenterna i samtida tevetal att de kommit överens om att arbeta för att återupprätta förbindelserna och bereda vägen för detta genom en fångutväxling: de tre kubanska politiska fångarna i USA flögs hem till Kuba och USAIDs agent, fängelsedömd på Kuba, frigavs och flögs till USA. Det gjorde också den kubanska USA-spion som till CIA förrått de De5 kubanska antiterroristerna vid sekelskiftet.

Det var DNs omfattande, oseriösa rapportering som fick mig att kolla upp Kuba-rapporteringen också i andra ledande svenska medier: SvD, AB och SR. Tyvärr för att konstatera att de alla sprider samma ”version”, utan undantag. Under sex månader i princip inget enda seriöst inlägg om Kubas många framsteg och landvinningar utan

bara lättköpta varianter på USAs propaganda. Kubansk kritik av USAs blockad och andra delar av USAs aggressionspolitik avfärdas som ”antiamerikanskt”. Med den terminologin är det lika berättigt att tala om svenska medier som ”antikubanska”.

Jag kollade på hemsidorna och fann mellan ca 90 (SvD och DN) och ca 60 (AB och SR) inlägg på sökordet ”Kuba” under hela perioden, men de allra flesta handlade inte om Kuba, utan använde Kuba - ”kommunistdiktaturen” - som argument i alla möjliga sammanhang, oftast i DN och SvD. Många andra inlägg – ett tiotal vardera i alla utom SR - handlade om USAs tortyrläger på ockuperad kubansk mark i ”Guantanamo, Kuba”, dock sällan med nämnande av okkupationen.

I alla fanns en påtaglig ökning av Kuba-inlägg december-januari med anledning av USAs och Kubas tillkännagivande om förhandlingar. Men SvD hade nästan lika många under september – oktober, med anledning av Ebolautbrottet i Västafrika, och Kubas insats som nämdes i stort sett i vartenda inlägg (20 varje månad), utan dissning.

Detta till skillnad från DN som hade extremt många inlägg om Ebola som sådant, i snitt 80 i månaden, men utan att nämna Kubas insats, utom i 3 artiklar, i förbigående. SR stannade också vid 3 inlägg.

SvD tog också upp Kubas roll i fredsförhandlingarna i Colombia i fem inlägg, DN i ett, SR och AB i två.

Båda dessa teman ger ju en positiv vinkling på Kuba, utan så stora möjligheter till nedsvärting, vilket kan förklara ointresset från DNs sida och SRs

AB hade som väntat få inlägg – men ändå fler än DN och SR - det är ju inte en nyhetstidning på samma sätt, men topade på temana turism och idrott.

Apropå spioner och ickespioner

Svenska medier undvek konsekvent att kalla den på Kuba dömda USAID-agent för spion, fast han bl a dömts för underrättelseverksamhet. Lika konsekvent kallades De 5 kubanska agenterna för spioner, fast de inte dömts för spioneri. Deras infiltration i exilkubanska terroristorganisationer i Miami faller inte under kategorin spioneri.

Den USA-spion som Kuba frigav i utväxlingen hittar jag inget enda omnämnande av, fastän han faktiskt nämndes i Obamas tal: ”*en av de mest betydelsefulla underrättelseagenter USA har haft på Kuba och som har suttit i fängelse i nästan 20 år. Denna man, vars uppoffring har varit känt för ytterst få, försåg USA med den information som gjorde det möjligt att gripa det kubanska agentnät de tre män tillhörde som idag återförs till Kuba,*”

Rolando Sarraff, på Kubas säkerhetstjänst, värvades som informatör av CIA, avslöjades och dömdes 2001 för spioneri.